۵۵ نچی نومیر ۱۳۳۶ نچی یل ۱٤ نچی ربیع الاوّل · جمعه · ... ۱۹۱۷ نچی یل

بزنك طاوش

بوتون روسیه مسلمانلارینك حربی شوراسینك خبرلری.

„Бзнен Тауш“ (Наш Голос) и Извѣстія Всероссійск. Мусульманск. Воен. Шуро

یازلو بهاسی
برآیغه ۲ ...
۳ آیغه ۵ صوم
٦ آیغه ۹ صوم
۱ یلغه ۱٦ صوم

...
на ...
„ 3 ...
„ 6 „ ...
„ 1 год 16 р.
Объявленія впереди текста не принимаются, позади текста 50 коп. со строки петита.

برنچی بیتکه اعلان قبول ایتلمی. آخرغی بیتده هرپیتیت یولینه ۵۰ تین.

«Бзнен-Тауш»
№ 55
15 Декаб. 1917 г.
Выпачкѣ .... Экземп.

اداره‌گه کیلگان مقاله‌لرنی قسقارتورغه واوزگه‌رتورگه اداره اختیارلی؛ باصلماغان مقاله‌لر ایه‌لرینه کیری قایتارلمی. کیری قایتارلورغه تییشلی مقاله‌لر بله‌ن برگه پوچته مارکه‌سی ییبه‌رلورگه تییش. آدریسلر ممکن قدر آچق یازلسون.

آدریس آلماشدرو حقی ٦۰ تین،
گازیته‌نك اداره‌خانه‌سی قزانده حربی شورا بانندههارون آپانایف یورطنده تیلیفون ۷۸-۱۰

Казань, Редакція газеты „БЗНЕН ТАУШ“.

اداره‌دن.

اش، کاغذ وباشقه نه‌رسه‌لرنك بهاسی کوب مرتبه آرتقانلقدن باشقا یلدن باشلاب «بزنك طاوش» نك آبونه بهاسی توبه‌نده‌گیچه بولاچق:
بر یلغه ۱٦ صوم، یارطی یلغه ۹ صوم، اوچ آیغه ۵ صوم، بر آیغه ۳ صوم.
مشتریلر بزنك یوغاریده یازلغاننی اعتبارغه آلوب آقچه‌ییبه‌رولرن اوتنه‌بز.

قزان گارنیزوننده‌غی مسلمان عسکریلرینه

مولد بیره‌می بولو مناسبتیله ظور پاراد.

۱۳ نچی دیکابرده، هوانك باراسی‌غنه صووقلغینه‌ده قارامیچه، آلدن گازیته‌لرده خبر ایتلگانچه قزان گارنیزوننده‌غی بوتون مسلمان عسکریلرینه ظور پاراد باصالوب اوزدی.

روس عسکریلری آراسنده صوڭغی وقتلارده چن معناسی بله‌ن بر باشباشداقلق دوام ایتکانده روس آفیتسه‌رلری، روس عسکر باشلقلاری اون کشیدن عبارت بر کچکنه‌گنه کاماندانی‌ده ترتیبلی صوره‌تده اورامدن آلوب بارا آلماغانده، بزنك عسکرلر بزنك شول قدر ترتیبلی، شول قدر طنطنه‌لی بر اصترووی میدانغه کیتره آلولاری چندن‌ده بوتون تاتار اوچون شادلانورلق بر واقعه.

قزان گارنیزوننده بولغان بوتون مسلمان جه‌یه‌ولی هم آطلی عسکرلری حاضر بولغانلار ایدی. تاتار ملتینك طابانچی بولغان شانلی مسلمان عسکریلرن کوررگه قزاننك بوتون کشیسی، ایری، خاتونی، بالاسی چاغاسی، قارتی، یاشی، قصقه‌سی تاتارنك راحتی اوچون شادلانغان بوتون کشیسی یونوسفلار میدانینه جییلغان ایدی. بارده ترتیب بله‌ن تزلگان، دشمانلارنك اچنده قورقو، دوستلارنك اچنده شادلق هم ماقتانو، اویاندرا طورغان آطلی وجه‌یه‌ولی عسکریلر بزگه صوقلانوب قاریلار ایدی.

پارادقه قزانده بولغان حربی شورا، قزان آکروگی حربی کامیتیتی وقزان حربی کامیتیتی اعضالاری بوتونسی حاضر ایدی. آلارنك بارسینك ده‌یوزنده بو کون ظور بر شادلق سیزله ایدی. طوقز آی بوینچه طرشوب اشله‌ب کیلگان خدمتلرینك آلار بو کون ثمره‌سون کوره‌لر ایدی. آلار اوزلرینك آیلار بوینچه توزلی قارا کوچلر طرفندن بولغان مانعلرگه‌ده قارامیچه اشله‌گان اشلرن بوتون تاتار دنیاسینه کورسه‌ته‌لر ایدی.

جییلغان خلق‌ده بونی بیك یاخشی آڭلی هم بوتون عسکریلرگه بو کون آیرم بر دوستلق کورسه‌تورگه طرشا ایدی.

بوتون خلق جییلوب بتکاچ، عبدالله ملا آپانایف طرفندن غایت تأثیرلی قرآن اوقولدی، ظور بر بیره‌مده، شوندی بر محیط اچنده قرآن عظیم اشاعتنك:... فانصرنا علی القوم الکافرین. دیگان سوزلرن بوتون جییلغان مخلق، بوتون قزان، آنك بوتون مسجدلری چن اخلاص بله‌ن طڭلاب طورالار ایدی.

قرآن اوقولغاندن صوڭ عسکرلر موزیکانك شادلقلی طاوشلاری آستنده برسی آرتندن برسی اوزا باشلادیلر.

عموما پاراد قارارغه کیلگان بوتون کشیده غایت یاخشی حس، هم تاتار صالدانلارینه ظور امید بله‌ن قالدروب یاندردی.

ملت مجلسی.

(۳۰ نچی نویابر)

مجلس برنچی یارطیده آچلا.

نوبتده‌گی مسئله‌لر:
۱) دینیه نظارتینك حسابی.
۲) وکالت کامیسیه‌سینك داکلادی.
۳) استعفا ایتکان عبدالرحمن فخرالدینف اورنینه سرکاتب معاونی صایلاو.
٤) طوپراقلی مختاریت کامیسیه‌سینه اعضالار صایلاو.

دینیه نظارتینك معروضه‌سی.

عبدالله قاضی اوزینك معروضه‌سنده محکمۀ شرعیه‌نك کانسه‌لریه، امتحان هم مختاریت اشینه کوب یاردم ایتکانلگن سویلی. کانسه‌لریه اشلرن ترتیبکه صالدی امتحان آلمنه‌سینه اوچ مرتبه بولوب، آنده مفتی حضرت هم ایکی قاضی بولا ایدی.

مختاریت اشن بولغه قویوده دینیه نظارتی اوزینك توزلی خطابنامه‌لری بله‌ن وباشقه ره‌وشده یارده‌مده بولدی.

ملی فوندغه اعانه جیو اشلرنده‌ده دینیه نظارتینك بارده‌می بولوب، کوب ملالار بزده بو اشده کوب خدمتلر کورسه‌تدیلر.

مه‌سکه‌واسیبزدندن صوڭ محکمۀ شرعیه اشکه کرشسه‌ده کوب اشلر روس تلنده یورتله‌لر ایدی. یاڭا هیئت شوندی بر محکمه‌نی اصلاح ایته‌رگه کرشدی.

امتحان مسئله‌سن اصلاحقه باشلاب، مدرس، خطیب، معلم ومؤذن بولور اوچون امتحان بیرورگه کیره‌ك قدر معلوماتی بولو تییشلگن اعتبار ایتوب آنی بر بولغه قویدی. شوڭ آرقاسنده ٤-۵ آی اچنده باری بر مدرس شهادتنامه‌سی بیرلدی. مه‌سکه‌و اسبزدندن صوڭ بعض بره‌ولرنك قوتورطولاری سببلی، توزلی نزاعلار چقدی. شول اورنلارغه دینیه نظارتی آیرم مفتشلر ییبه‌رورگه مجبور بولدی.

ایسکی حکومت زماننده اوکاز بیرو، محله آچو وباشقه شونك شیکللی اشلر بارسیده توزلی روسچه اداره‌لری آرقلی یوری ایدی. ایندی دینیه نظارتی بو اشلرنی اوز قولینه آلدی.

عسکری امام‌لار قویدرو چاره‌لارینه کرشوب تییشلی اورنلارغه عسکری امام‌لار قویدی.

بوگا قدر توزلی روس محکمه‌لرندن اوکاز آلوب کیلگان قازاق - قرغز قرده‌شلر بزده بو کونده دینیه نظارتنده امتحان قیلنوب اوکاز آلوب کیته‌لر.

دینیه نظارتی، خاتونلارنك صایلاولارغه قاطشورغه تییشلگی، زیمستوالاردن فایده‌لانو وباشقه‌لار حقنده توزلی خطابنامه‌لر طاراتدی. بو خطابنامه‌لرنك کوب یرلرده فایده‌لاری تیگانلگی معلوم بولدی.

دینیه نظارتی، صوغش سببلی یاخشی اوك اوکایسز حالگه توشکان عائله‌لر مسئله‌سنده‌ده چاره‌لار کوردی.

بوگا قدر دینی نزاعلارنی تیکشرو بر ملاغه؛ یا که بر آخوندغه طابشرلا ایدی. دینیه نظارتی بو اشنی ممکن قدر خلق اساسینه قویوب، بو نزاعلارنی تیکشرونی بر کشیگه‌گنه طابشرمی کاللیگیالی بر حالگه قویدی.

دینیه نظارتی سیاسی پارتیه‌لارنك هیچ برسنده یانلامی منفعت عمومیه‌نی آلده طوتدی؛ اوزینك وظیفه‌سی بولماغان اشکه قاطشمادی. اوچر. صابرانیه‌غه صایلاولار حقنده قایسی اسپیسوکگه طاوش بیرو آرتقلغن صوراوچیلارغه: «کوڭلگز درست طابقان یولنی اختیار ایتگز، بو حقده سز تمام اختیارلیسز» دییب جواب بیردی. دینیه نظارتی پارتیه طارتشلارندن یوغاری بولوب، شول پارتیه‌لارنی الوغ اسلام بایراغی آستینه جییارغه طرشا. دییب سوزن تمام ایته.

بوندن صوڭ ترجمانی چغوب وقفلار هم محکمۀ شرعیه‌نك مالیه‌سی حقنده طولی بر حساب بیره.

ملتنك وقفلاری بولماغانلقدن بو حقده معلومات بیرونی دینیه نظارتی تییشلی کوردی. بو وقفلار بو کونگه قدر بر ترتیبکه صالنماغان، حتی بعضیلرینك تییشلی داکومینتلاریده یوق.

حاضرگی کونده بارلغی ۳۲۰ توزلی وقفلار بولوب توزلی نوعلرگه بولینگانلر. بو وقفلارنك کوبسی ترتیبکه صالنوب، داکومینتلاری دینیه نظارتینك اوطده یانمی طورغان اشکافینه قویدیلار.

بو وقفلارنی اوّلگی بها بله‌ن حسابلاغانده صوماسی ۱۰۱۹۱۹۸ صوم ۷ تین بولوب، بو کونده بهانك اون مرتبه‌گنه کوته‌رلگان ایتوب حسابلاغانده‌ده معلوم بولغان وقفلارنك صوماسی اون میلیونلار چاماسنده.

دینیه نظارتینك مالیه‌سی حقنده.

محکمۀ شرعیه‌نك بوتون کیلری نکاحدن ۲۵ تین هم حکومتدن بیرله‌طورغان بر آز آقچه بولوب ۱۹۱٦ نچی یل حکومتدن بیدی مڭگه یاقن آقچه بیرلوب ۱۹۱۷ نچی یل اسمیتاسی بوینچه طوغز مڭدن آرتغراق بولغان.

محکمۀ شرعیه‌نك ایون باشنده مالیه‌سی بارلغی ۱۲۷۲ صوم ٤۵ تین بولغان، انقلابدن صوڭ بنیامین افندی احتمف طرفندن حکومتدن آقچه صورالسه‌ده بیرلمه‌گان.

محکمه‌نك مالیه‌سی شوندی بر حالده بولغانلقدن محکمه ۳۵۰۰ صوم بورچ آلدی. مفتی حضرت کیلگاندن توزلی اورنلاردن، معلوم کشیلردن اعانه‌لر صورالغانلقدن اعانه‌لر کیله باشلادی.

دینیه نظارتی باشقه اشلرنی اصلاح ایته‌رگه کرشکان شیکللی مالیه‌سی حقنده‌ده توزلی چاره‌لارغه کرشوب بولارنی یاخشی اوق ترتیبکه صالدی.

صالحجان قاضی اورمانف، محکمه تشکیلاتی حقنده دینیه نظارتینك تییشلی اشلرنی اشلگانلگن، محله‌دگی بولغان کشیلرنك درست حسابن بلو اوچون «محله جدولی» اسمنده بر جدول توزوب محله‌لرگه میتریکه‌لر بله‌ن برگه ییبه‌رلگانلك، مسجدلر حالن تیکشرگانلگن کیلری چغشی کوبمی ایکانلگی صورالغانلقن هم مسجدلرنی اوطدن استراخاوایت ایته‌رگه بویورغانلقن تفصیللی ره‌وشده سویلی.

دینیه نظارتی مسجدلر بزنك قاصاد واستیللرن اعتبارغه آلوب، مسجدلر اوچون مخصوص پلانلار، قاصادلار آلبومی باصاتورغه قرار بیردی. بو اشله‌نوب تمام بولغاچ مسجد صالورغه تله‌گان محله اوزینك پریگاواری بله‌ن برگه مذکور آلبومدن اوزینك موافق کورگان پلانن کورسه‌توب ییبه‌رورگه تییشلی وشول وقتده‌غنه تصدیق ایتله‌چك. استراخاوانیه مسئله‌سنده ملی فوند جییلغاچ ملی اداره‌نك قاطشی بله‌ن بر استراخاوانیه شرکتی بولدرو کیره‌ك.

محله اوچون امام‌لار تصدیق ایتوده دینیه نظارتی بوگا قدر بولغان شیکللی جان حسابینه قارامی، اول محله‌نك لوازم ایه‌لرن تربیه ایته آلووینه اعتبار ایتوب، آلای بولماغانده تصدیق ایتمه‌دی.

ملالارنك روسچه بلورگه تییشلگن اعتبارغه آلوب روسچه امتحان قیلنو اوچون دینیه نظارتی حضورنده روسچه امتحان مجلسلری قوردی، دی.

بولاردن باشقه حسن عطا هم مفتی حضرتلری طرفندن قسقه‌چه دینیه نظارتینك اشلری سویله‌ندی.

شونك بله‌ن کوندزگی مجلس تمام بولدی.

کیچکی مجلس ساعت ۸ده آچلدی.

وکالت کامیسیه‌سینك معروضه‌سی طڭلانا. شمالی گوبیرنالارنك صایلاو پرتاکولن قاراغاندن صوڭ رسمی جهتدن بیك ساده دییب طابلدقدن وکالت کامیسیه‌سی مذکور گوبیرنالاردن صایلانوب کیلگان عبدالله دیوْیشفنی تصدیق ایتونی ملت مجلسینه قالدرلغانن اعلان ایته.

بو حقده مذاکره آچلوب ذ. قادری قانون اساسیده ایکی توزلی صایلاو بار. برسی ولایت مجلسی طرفندن، ایکنچیسی محله‌دن صایلاو بارلغن سویله‌لی و بو صایلاونی محله‌دن صایلاوغه کرتوب، صایلاولار نیچك بولغانن بلور اوچون، بو وکیلنی صایلاغان جییلشنك رئیسندن صورارغه تقدیم ایته. مجلس بونی کوبچیلك بله‌ن قبول ایته.

اورال اوبلاستی عسکرلرندن صایلانوب کیلگان علی شمیغولفنك وکالتی قارالوب، قانون اساسیغه خلاف بولدیغندن قبول ایتلمی.

پیرم گوبیرناسندن صایلانغان سالیه آغافوروْا استعفا ایتدیکندن آنك اورنینه ییبه‌رلگان کاندیدات قاسم حضرتف، وکیل‌نك رسمی استعفاسی کیلگانکه قدر، وکالتی آچق قالدرلا.

وْیاتکا گوبیرناسندن صایلانغان اسماعیل اوته‌میشف، عرفان بالطانف، شیخ احمد احمدف و عبیدالله بوبی افندیلر وکالتی قارالوب، صایلاولار قانونینه موافق بولدیغندن، وکیل ایتوب تصدیق ایتلدیلر.

نیژگارود گوبیرناسندن صایلانغان ع. سلیمانی‌نك وکالتی حقنده، صایلاو بر

صا[illegible] ...شلر! برنچی غنوارده قزانده بوتون روسیه مسلمان عسکریلر-ینك ایکنچی اسییزدی آچلاچقدر. بو اسییزدگه وکیللر گزنی ییبه‌رگه طرشگز!

تا کولی کیلگانگه قدر آچق قالدرلا.

مجلس آخرنده سرکاتب معاونلگینه توروکچیلر فراکسیه‌سندن تقدیم ایتلگان کاندیدات خلیل باقییف صایلاندی.

طوپراقلی مختاریت کامیسیه‌سینه ١٦ کشی صایلاندی: ١) الیاس آلکین، ٢) سعید ینغالیچف، ٣) غنی آبیزف، ٤) هادی آطلاسی، ٥) سلیم گره‌ی جانتورین، ٦) نجیب قربانعلییف، ٧) شهید عینی ٨) عبدالله امیرف، ٩) صالحجان اورمانف، ١٠) حبب زینی، ١١) فاتح سیفی، ١٢ صلاح آلمناغولف، ١٣) شهید احمدییف، ١٤) ع. بطال، ١٥) فاتح محمد یارف، ١٦) ذاکر القادری.

بو کامیسیه‌گه طوپراقچیلار بلن توروکچیلردن اعضالار بر تیگز اوته.

صایلاولار تمام بولغاچ تونله ساعت برده مجلس یابلدی.

«مخبر.»

نتیجه‌لر...

اوُرلق اوزینه لایق بولمغان طوپراق (پوچوا)غه صاچلسه، آندن کوتولگان قدر فایده کیلمه‌وگنه توگل، چیکسز کوب ضررلار کیلووی، صاچب اوسدرگه تله‌نگان نباتات اورنینه، ییرنی بوتونله‌ی بوزا طورغان چوب - چارغنه اوسووی، هر بریزگه معلوم.

بونی دنیادن تمام خبرسز، آول آغاییده بل، وشوکا قاراب، هائله‌سن آچ قالدرماس، ییرده بوزماس اوچون طوپراقغه قاراب، اورلقلارن صاچه.

بو، طورمش کورسه‌تکان کچکنه‌گنه بر حقیقت.

لکن اول، اوستدن قاراغانده کچکنه‌گنه کورنسه‌ده، طورمش یولنده اوچرالا طورغان، اهمیتلی وعمومی مسئله‌لرده‌ده مثال ایتوب، طوتارلق، حقیقتدر.

هر بر عمومی وملی اشلرده بر آزغنه بولسه‌ده، قاطشی بولغان کشی، کوز آلدنده بو حقیقتنی طوتارغه وشوکا بنا اینوب، اشکه کرشکانگه قدراوك اوزینك اشل‌یه‌چك اشدن وشول یولده طوتاچق بولن اولچه‌رگه تییشلی.

تییشلی ده... لکن بزنك «جماعت خادملری» «وخلق خدمتچیلری» اسمن کوته‌رگان بعض بره‌ولر بزنك، اوستلرنده‌گی بو بورچلارن اوته‌مه‌ولری وشونك آرقاسنده حاضرگی، روسیه‌ده‌گی هر ملت کیلچکده‌گی وضعیتن بیلگیله‌وکوننده، تاتار ملتن، تل‌یمی، تل‌میمی توبسز اوبقونغه اوستره‌ولری کورنه.

اداره‌گه کیلوب طورغان خطلار، گازیته‌لر وخصوصی خبرلر، صوکغی کونلرده، تاتار آوللارنده، آول کشیلرینك، ملالار، موذنلر، معلملر وعموما، خلق خدمتنده بولغان، آگلیراق کشیلرگه قاراشلاری، کوندن کون ناچارلانا باروون بلدره‌لر.

حتی، بعض آوللارده آلارنی قیناو واوترولرده، بولغالی باشلاغان!

ملالارنی ومعلملرنی قینیلار!!

اوچ عصر بارم دوام ایتکان اسارت دورنده، روسیه‌نك ظالم حکمدارلارینك «روسیه - روسلار اوچون»، آنده بولغان، روسدن باشقه ملتلرنك بارنده روسلاشدرو

هم آلارنی خریستیان دینینه کوچرو تییش» دیگان سیاستلری آستنده، نی قدر آورلقلار کوته‌روب بزنك ملیتبزنی و دینبزنی صاقلاب کیلگان، ملالارنی قینیلار!!!

بوتون باش عمرلارن علم تحصیل قیلو اوچون پچراق مدرسه‌لرده قالطقان ایکمه‌ك کیپروب یاتوبده، آندن صوك بر آوللارغه ملا بولوب خلقغه دین اویره‌تکان، آلارغه طوغری یول کورسه‌تکان، حکومت طرفندن مکتبلری یابلغاچ، بارلق مسئولیتنی اوز اوستلرینه آلوب، خلق بالالارن اوز اویلرینه جییب اوقتقان ملالارنی قینیلار!!

هر بر شخصی فایده‌لارن بر یاقغه طاشلاب، یراق، قارانغی آوللارغه آچلی - طوقلی طوروب، ملت بالالارن تربیه ایتکان معلم واوچیتیللرنی قینیلار!!

بوندی جنایتلرگه، نی‌دیب اسم بیررگه‌ده بلمیسك.

بوخبرلرنی ایشتو بلن، صاچلر اوره طورا هم کیچه‌گنه امامی قارشنده احترام بلن طورغان بر مسلماننك، بوکون شول‌اوق امامن قیناوینه، کیچه‌گنه بالاسن اوقوتقان اوچون معلمگه رحمتلر ئه‌یتوب طورغان بر آتانك، بوکون شول‌اوق معلمنك بوغازینه یابشووینه، کیچه‌گنه کیگاشی وخدمتی بلن فایده‌لانغان بر جماعت خادمی‌نك، بوکون، شول فایده‌لانوچیلار طرفندن‌اوق، اوترلووینه‌اوشانمیسك!

اما آلدیگه فاکتلار کیلوب باصقاچ اوشانمی بولمی، باری: «یوق، بزنك مسلمانلار آندی قاطی یوره‌کلی، یرتقچلار توگل، آنك سببی باردرر» دیبب شول جنایتلرنك سببن ازله‌رگه کرشرگه قالا.

سببی بار:

اولده، لایق بولماغان طوپراقغه‌صاچلگان اورلق.

اولده، تاتارملتینك، صنفی کوره‌شنی آلوب بارا باورلك درجه‌ده اوسکانمی، یوقمی، ایکانن اویلامیچه واول کوره‌شنك حاضرگی کونده بزنك اوچون فایده‌لیمی، یوقمی ایکانینه اعتبار اینمیچه، «ته‌ته باراـ میده بارام!» دیبب روس‌بالشیویکلاری آرتندن‌ایه‌رگان، بعض‌بر «ساتسیالیست» اسمن کوته‌روب یرچی یکتلربزنك خدمتلرینك نتیجه‌لری.

ایبی، آلار آکسز خلققه، ملالار معلملر، اوچیتیللر، ضیالیلار- «بورژویلار» (ایکی - اوچ تیین صدقه بلن طورغان ملالار، آیغه ٣٠-٤٠ صوم آلغان معلملر!!)، آلارنك‌سوزلرینه‌اوشانما کز، ملی اویوشمالارده‌ده شول‌اوق «بورژویلار» اوطرالار، آلارغه‌ده ایه‌رمه‌گز، دیلر. باری اوزلرنگنه «خلق فایده‌سن کوزه‌توچیلار» دیبب کورسه‌ته‌لر. بوندی «خدمت» لرندن کورنگان نتیجه‌لرده، آلارنی طوتقان بوللارندن قایتارا آلمی.

کوز آلدبزده‌غی، اوکراییناده بولغان، اشچیلر شورالاری نماینده‌لرینك اسییزدنده، بزبار کوچبزدن مرکز رادانی‌حمایه ایته‌رگه، آنی بالشیویکلار هجومندن صاقلارغه تییشلی، مضموننده؛ آلارنك عمومی وملی مسئله‌لرگه عائد اشلرده، صنفی کوره‌شنی برچیته قالدروب‌طورو-

لارن کورسه‌تکان قرارلاریده، بزنك «خلق خدمتچیلرینه» مثال بولا آلمی.

آکسز خلق ایسه، آلارغه اوشانه، «بورژوی» ملالارنی قینی اوتره!

چن‌ملت خادملرینه قول اوزاتو کبی ظور جنایتنی وشوندی جنایتلرگه سبب بولورلق آگیتاتسیه‌لارنی، تاتار ملتن طوب طوغری توبسز اوبقونغه ایلتو، دیبب قارامی ممکن توگلدر.

دین وملتن هر نه‌رسه‌دن‌ده قدرلی کورگان‌مسلمان‌قرده‌شلر بز بوندی‌بالغش وکیل‌چك اوچون قورقنچی یولدن چقسونلار ایدی!

بز شولای بولور دیبب امید اینوب قالابز.

نصری.

حسام‌الدین افندیگه.

یالغش هم یالغان فاکتلارغه بنااینوب تل‌سه‌کمنك، تل‌سه نیندی اویوشمانك اوستینه عیب ارغتوب بولا. اوزاری بلن بر مسلکده بولماغان ذاتلاردن اوچ آلورغه تل‌گانده قای‌بر ماطوریگنلر شوشی قانون بلن بیك اوستاغنه فایده‌لانه بل‌لر، شول اوزلرینك یاکغش نیگزگه بنا ایتلگان اویدرمه فلسفه‌لری آرقاسنده قارا خلق آراسینه ناچار فکرلار طاراتورغه موفق بولالار.

صوکغی کونلرده «نورولتای» گازیته‌سینك ٣٧ نچی نومیرنده حسام‌الدین دیبب ئه‌یتکان بر افندینك مقاله‌سی بولوب اوزدی. بز حسام‌الدین افندینك بو مقاله‌سن‌ده یالغان فاکتلارغه بنا ایتلگان‌دیبب اوك ئه‌یته آلماساق‌ده، یالغش فاکتلارغه بنا ایتلگان دیبز.

ایك اوّل‌حسام‌الدین افندی: «صوکغی خبرلرگه قاراغانده بزنك اوفاده اوطورا طورغان ملت مجلسبزده ییرلی مختاریت اعلان ایتکان ایمش» دی حالبوکه «اوفاده اوطورا طورغان ملت مجلسبز» ییرلی مختاریت اعلان ایتکانی یوق، بلکه ٢٩ نچی نویابر تاریخی مجلسنده، ییرلی مختاریت توگل، جنوبی اورال هم ایدل بویی خلقلاری اوچون‌طوپراقلی‌مختاریت کیره‌کلگی حقنده قرارغنه قبول‌ایتدی‌هم شول اشنی باشقاروب میدانغه چغارور اوچون «طوپراقلی‌مختاریت‌کامیسیه‌سی» صایلادی.

«نورولتای» شیکللی‌ظور بر گازیته‌گه مقاله یازغانده آزغنه بولسه‌ده تولی دانیلارغه قارابراق یازارغه‌کیره‌ك ایدی. «ایمشلرگه» قاراب محا کمه یورتلمه‌گاننی حسام‌الدین افندی بلمه‌گاندر شول اینده.

ایکنچیدن، حسام‌الدین افندی حربی شورانك جیدی آی اچنده بر نه‌رسه اشل‌مه‌گانلگن، فرنطده تاتار پولکلاری حتی ایکی کورپوص یاصالغانده، حربی شورانك قزانده ئه‌لیگه قدر بر پولك بولسون یاصی آلماغانلغن بیان ایته: «قریملی طوغانلاربزده اوزلرینك آتلی پولکلارن قریم یاریم آطاوینه جیدیلار، اوزلرینه بر قدر حربی کوچ یاصادیلار» دی.

محترم حسام‌الدین افندی، تاتار عالمنده، تاتار مطبوعاتنده نیلر بارلغن بلمیچه، ئه‌لیگه قدر طاش آستنده یاشرنوب یاتقان بولورغه کیره‌ك. یوقسه قزانده‌تاتار

پولکلاری‌نی اوچون توزوله‌آلماغانلغی حقنده «بزنك طاوش» گازیته‌سنده‌بایتاق مقاله‌لر بولوب اوزدی. بز آنده یازلغان فکرلرنی بونده طاغن بر قات یازوب طورمیبز. تیك حسام‌الدین افندیگه «بزنك طاوش»نك ٤٦، ٤٧ نچی نومیرلرنده‌گی «آیرلغان ایکی کوچ» سرلوحه‌لی، ٤٩ نچی نومیرده‌گی «قزان ٢٨ نچی‌نویابر» دیگان، ٥٠ نچیده «قزان گارنیزوننده‌غی صالدات ایبده‌شلربزگه» هم ٥٢ نچی نومیرده‌گی «سوز هم اش» اسملی مقاله‌لرنی جنتکل‌یروك اوقوب چغارغه توصیه ایته‌بز.

قریمده هم میدان حربده مسلمان عسکری فرقه‌لری توزولو اشینه کیلسه‌ك، حسام‌الدین افندینك بو مسئل‌دن‌ده، ایکی تیینلك بولسه‌ده، خبری بولماغانلغن کوره‌بز. چونکه آطلی فرقه‌لرنك باشقه ییردن قریمغه آلدرلو هم آنده مسلمان عسکری فرقه‌لر توزو اشی تیك حربی شوراطرفندن ییبه‌رلگان وکیل افندیلرنك‌طرشووی آرقاسنده‌غنه میدانغه‌کیلوب‌چقغان بر اش. سینته‌برنك ٥ نده حربی شورا طرفندن ییبه‌رلگان قریملی ولی‌حسن پولاخ افندی قریمغه کیلگانده آنده تیك بر مسلمان باتالیونی‌گنه بولغان. ولی حسن افندی ایك اوّل بوتون قریمنی یوروب، آنده‌غی حربی هم اشتاتسکی اویوشمالار بلن طانشقان. وشوندن صوك ٣ نچی اوکته‌بردن آلوب سیمفیروپول حربی کامیتیتی حضورنده اشل‌رگه کرشکان. آدیس حربی آکروگنده‌غی مسلمان صالداتلارینك اسییزدن یاصاتورغه تشبث ایتکان. شونك نتیجه‌سی بولاره‌ق ٢٥ نچی‌اوکته‌برده مذکور اسییزد جییلوب، سیمفیروپولده آدیس حربی آکروگنده‌غی‌مسلمان صالداتلارینك آکروگ کامیتیتی توزلگان. شول وقتقه قدر قریملی آطلی پولك خبرصونده یاتا ایکان. ولی حسن افندینك کورسه‌تووی بوینچه، آنی قریمغه کوچرو بولینه‌کرشلگان هم اوزاقده اوتمی بو اش میدانغه‌ده چققان.

بوندن ماعدا قریمده‌غی زاپاصنوی آطلی پولکدن ٥٠٠ مسلمان عسکری فرونطقه اوزاتورغه امر آلنغان ایکان. ولی حسن افندینك طرشووی آرقاسنده آلار قریمده قالدرلغانلار. شونك بلن برابر شول‌اوق شورا وکیلینك طرشووی آرقاسنده آدیس آکروگنده‌غی مسلمان صالداتلارن سیمفیروپولگه جییوب، جه‌یه‌ولی مسلمان پولکلاری توزو اشینه کرشلگان.

ولی حسن افندی بو اشلرنك بارن‌ده حربی شورا اسمندن اشله‌گان.

قصقه‌سی، فایده‌غنه تاتار پولکلاری، تاتار کورپوصلاری یاصالورغه تییش کورله‌مه‌سون، آنده شورا طرفندن کامیسارلار، وکیللر ییبه‌رلگان. حاضرگی کونده شورا کامیسارلاری اوفاده، آرینبورغده، توركستان وکافکازده هم‌فرونطلارنك بارنده‌ده شورا اسمندن اشل‌ب یاطالار، صالداتلارنی آرگانیزاوایت ایته‌لر، پولکلار، کورپوصلار توزیلر. شوشی مقصدلرن میدانغه کیترور اوچون باشقه چیت ملتلر، اوکراینیسلار بلن برله‌شه‌لر. چونکه بزنك ملتبزنك اشتاتسکیلری ئه‌لی

همان‌ده عسکریلردن آیرم حرکت ایته‌لر. آلار حربی‌اویوشمالار بزنك اشلرن چیتدن طوروب‌قنه تنقید ایته‌رگه یاراتالار. فرونطده پولکلار، کورپوصلار توزولگانده، آلارنك مادی یاغن بزنك باشقه ملتده‌شلربز تأمین ایتمی، آزق، کییم، آقچه بیرمی. شوکا کوره‌ده بزنك فرونطده‌غی کامیسارلاربز کورشیلری اوکراینیسلارغه اشقلانوب حرکت ایته‌رگه مجبور بولالار.

حاضرگی کونده بزنك آنده‌غی پولکلاربز بیك کوب نه‌رسه‌نی اوکراینیسلاردن آلالار.

کوره‌سك، حسام‌الدین افندی، اشلر بوتونله‌ی سز اویلاغانچه، سز یازغانچه توگل. «تاتار عسکریلرن اویوشدرو اوچون شونك اصللری، عسکری هم حربی اشنی بلگان کشیلر کیره‌ك» دیسز. بیك درست سوز ایندی اول. شونك بلن برابر بر مسئل‌ه حقنده تنقید ایتوب مقاله یازار اوچون‌ده اول مسئل‌ه‌نك اصلی، آنی یاخشی بلگان، اوزگزنك تعبیرگز چه ئه‌یتکانده شونده قایناب چققان کشیلر کیره‌ك.

حسام‌الدین افندی مقاله‌سینك آخرغنه‌غنه حربی شورانك اچکی، معنوی‌یاغینه‌ده آزراق چیرتدروب اوزا، آنده اشل‌کسز، کیچه‌گنه شاکرد، بوکون استودینت، پراپورشچیك «افندیلر جییلغانلقنی بیان‌ایته: بزنك حربی اشنی یاخشی بلگان، شونده قایناب چققان گینیراللاربز کوب بیت. اشلربزنی شولارغه طابشرورغه کیره‌ك ایدی» دی. همان‌ده حسام‌الدین افندینك مطبوعاتبزدن خبرسزلگن ئه‌یتورگه مجبور بولابز.

یوقسه حسامی آبزینك باشینه‌یاکاغنه کرگان اول فکر، تگی یاش یگتلر طرفندن بیك کوبدن اویلانغان ایدی: حربی شورا طرفندن بوتون مسلمان آفیتسه‌رلرینه (آفیتسه‌ر دیگان سوزگه یاکاغنه پراپورشچیك بولغان یگتلر بلن برگه، اوصتافنك ئه‌یتووینه قاراغانده‌قارت گینیراللارده کره‌لر) بر مراجعتنامه گازیته‌لرده باصلغان هم آلاردن‌اوزلری‌حقنده حربی شوراغه‌معلومات‌بیرولری‌اوتنلگان ایدی. شول مراجعتنامه‌گه بناء بیك‌کوب پراپورشچیکلار شوراغه اوزلری حقنده معلومات ییبه‌ردیلر. شوراده آلارنی‌تییشلی اورنلارغه تعیین ایته‌رگه طرشدی. لکن اول چاقده ئه‌لی‌بزنك «حربی‌اشنی یاخشی بلگان، شونده قایناب چققان گینیراللاربز» طاوشلارنده چغارمیچه، روس‌پولکلارنده یاتا بیردیلر. تاتار ملتی فایده‌سی اوچون آلار اوزلرینك یلی اورنلارن طاشلاب چغارغه تل‌مه‌دیلر. ایندی مونه حاضر آلارنك یلی اورنلارینه جیل اوره باشلاغاچ‌نده، آلار اوزلرینك خدمتلرن شوراغه تقدیم ایته باشلادیلار.

مسلمان عسکریلری اوز ملتلرینك فایده‌سن حسام‌الدین افندی قدرگنه آگلیلار. شوکا کوره‌ده آلار ملی هم دینی آغمدن خبرسز بولغان گینیراللارغه ملتنك کیل‌چگن طابشروغه قاراغانده، کیچه‌گنه شاکرد، استودینت بولغان افندیلرنی اوزلرینك یول‌باشچیسی‌ایتونی آرتق کوره‌لر. نی اشله‌مك کیره‌ك صوك ملا حسام‌الدین، دنیا بیت ایندی. شول اوزینك آفتق ایکی تیینه اوقوغان شاکردلر، استودینتلار قولینه‌قالغان. آلار

مسئلەنی ... تیز ... گرامما ... بیرور ...

۳ ــ حاضرگی احوال حقنده توبەندەگی ریزالیوتسیه قبول ایتلدی:

«فیۋرال انقلابی بورژوازنی بولدی؛ استبداد حاکمینی آیاقدن یغلغاندن صوڭ حاکمیت موقت حکومت قولنده، کیرەك برگنه تورلی، کیرەك کاآلیتسیه بولغانده، منوز بورژوازیه قولنده بولدی؛ موقت حکومت اوڭ ساتسیالیستلارنڭ یاردەمی بلەن خلقغه، بیگرەکده غیر ۋیلیکا روس ملتلرگه، بر نەرسەده بیرمەدی ــ خارجی سیاست ایسکیچه قالدی:

یەشرن معاهدەلر اعلان ایتلمەدی، نقطەیفنه؛ ایران، بخارا، خیوه حقنده‌غی سیاست اوڭغه گیچه‌قالدی؛ اچکی سیاستده نیندی‌گنه یول‌بلەن‌بولسەده، اوزحقوقن آلورغه طرشقان ملتلرنڭ حرکتن قصارغه طرشلدی؛ فینلەندیەده ملت مجلسی (سەیم) طاراتلدی؛ تورلی یوللار بلەن اوکراینیسلارنڭ حرکتلرینی طوقتاتورغه طرشلدی؛ مسلمان عسکرلرینڭ برنچی عمومی اسیزدلارینه رخصت بیرلمەدی؛ ملی‌تشکیلاتلرنی رسمی طانیمادی؛ اوچر. صابرانیه برنیچه مرتبه کیچکەرلدی؛ ذورلقلی اولم جزاسی صالدانلار اوچون یاکادن وجودگه چقدی؛ خلقغه بیر اورنینه بیر کامیتیتلرینڭ اعضالاری حبس ایتلدیلر؛ فابریکا وزاۋود اشلری یاخشی‌بارغانده یولدن چغارلورغه طرشلدی؛ اوشبولارنڭ نتیجەسی بولارەق اوکتەبر انقلابی وجودگه چقدی. اوکتەبر انقلابی بورژوازنی موقت حکومتنی توشردی. جنوب‌ـغربی‌فرونطه‌غی مسلمان عسکربلرینڭ کیڭاش مجلسی حاضرگی سیاسی احوالنی تیکشرگاندن صوڭ، یوغارده ئەیتلگانلرنی اعتبارغه آلوب توبەندەگی قرارغه کیلدی: بۇتون حاکمیت، اشلکلی وبردن بر اۋشانچلی، ذی‌ـکیك هم‌دیماکراتیه‌اساسینه قورولغان شورالار (صاۋیتلار) قولنده بولورغه‌تیش؛ فیدیراتسیه تلی طورغان ملتلرنڭ آبلامتنوی هم ملی اوبوشمالاری کامل‌حقوقلی دیب طانلسون؛ حکومت تشکیل ایتکان وقتده اورننڭ کوبسی صول ساتسیالیستلارغه بیرلسون هم حکومت ادارەسینه تورلی ملتلردن وکیللر کرتلسون؛ خلق کامیسارلارینڭ صلح، ییر، اوچر. صابرانیه حقنده‌غی دیکریتلاری هم ملی حقوقلار حقنده قرارلاری طانلسون؛ روسیه فوشما خلق جمهوریتی اعلان ایتلسون؛ حکومت تشکیل ایتلگانگه قدر خلق کامیسارلارینڭ حاکمیتی طانیم؛ تشکیل ایتلگان حکومت مرکزی صالدات، اشچی هم کرەستیان وکیللرن شوراسینڭ قارشنده مسئول بولسون.»

٤ ــ ملی ومدنی اشلر حقنده مسلمان عسکربلری آراسنده مدنیت ومعارف اشلری آقرن بارغانلقن هم شول بولده اشلرلك کشیلرنڭ آزلقن اعتبارغه آلوب مجلس توبەندەگی قرارلارنی چغاردی:

۱) تیز کونده آرمیه کامیتیتلری حضورنده (اوزلوکیسز) آلماشنوب یارا طورغان خطیبلار کورصی آچارغه.

۲ ــ مدنیت ومعارف اشلرن عسکری قسملرده بر یولغه قویو اوچون، تیز کونده آرمیه کامیتیتلری حضورنده مدنیت ومعارف کامیسیه‌لارینه اسیزدلری چاقرلسون.

۵ ــ مسلمان عسکربلرینڭ ایکنچی عمومی اسیزدن چاقرو حقنده: «مرکزی ... انچی دیکابردنده کیچکەرمی بۇتون روسیەمسلمان عسکربلربنڭ ایکنچی عمومی اسیزدن جیبوون طلب ایتوب تیلیگرامما بیبەرورگه» دیگان‌قرار قبول ایتلدی.

٦ ــ جنوب غربی فرونطده فرونط حربی مسلمان کامیتیتن تشکیل ایتو مسئلەسی قارالوب تشکیل ایتەرگه قرار بیرلە.

دیۋیزیەدەگی مسلمان صالداتلاری برگه جیلو.

۱۳٦ نچی جەیەولی دیۋیزیەدەگی مسلمان حربی کامیتیتینڭ اجتهادی بلەن شول دیۋیزیەدەگی مسلمان صالداتلارن بر روطاغه جیارغه، روسلارنڭ دیۋیزیه هم پولك کامیتیتلری طرفندن رخصت بیرلدی. مسلمان صالداتلاری قایسی پولکغه تلەسەلر شول پولکغه جیلورغه اوز اختیارلارینه طابشرلدی.

دیۋیزیەدەگی حربی کامیتیت اعضالاری: عبدالرحمن‌عبداللف، فخرالدین‌ابراهیمف.

اچکی خبرلر.

صول س. ر.لار هم خلق کامیسارلاری شوراسی.

پیترا گراد. ۱۱ دیکابر خلق کامیسارلاری شوراسی بلەن صول س. ر.لار آراسنده تمام کیلشو بولغان.

بو کیلشو بوینچه خلق کامیسارلاری حکومتینه صول س. ر.لاردن ۷ کشی کرەچك.

کالیگایف ـ ییر اشلری کامیساری، اشتەینبیرگ ـ عدلیه کامیساری، طروطافسکی صاما اوپراۋلینیه کامیساری، ایزمایلوۋیچ ـ جمهوریت سرایلارن اداره کامیساری، آلگاصوف ـ هم باشقه ایکیسی پارتفیلسز کامیسارلاری.

ۋیلیکا روسلارنڭ صاما اپریدیلینیەلاری.

دیکابر ۱۰ نده، نیکینسکی تیاترده، ۋیلیکا روسلار صایوزی طرفندن چاقرلغان ایکنچی عمومی مجلس بولغان.

مجلسنی جیبوچیلار، ۋیلیکا روسلار اوبلاستینڭ بیك اوکایسز حالده بولوون هم اوچر. صابرانیەده بۇتون روسیەنڭ تۆزولشن یاصاغانده، ۋیلیکا روسلارنڭ نمایندەلرینه، طایانوب اشلرلك طوبلانغان خلق فکرینڭ یوقلغن کورسەتکانلار.

اوکراینا، فینلەندیه هم دونڭ مکمل اوبوشمالاری هم آلار آرتنده حقیقی کوچلری بولغانده، ۋیلیکا روسیه، اوزینڭ کوب خلقی بلەن، تمام ویرانلقده، بزنڭ اوچر. صابرانیەده‌غی وکیللربر کوچسز بولاچقلار. آلارغه ۋیلیکا روسلار اوبلاستن اوبوشدروردن باشلارغه تیش بولاچق، دیگانلر.

ــ صوڭ بولسەده، آندی اشلرنی ایسکه توشرولری، ۋیلیکا روسلار اوچون فایدەدن خالی بولماس، دیب بلەبز.

اداره.

اوکرایناده حاکمیت.

اشچی دیپوتاتلارینڭ اسیزدینڭ اوکرایناده حاکمیت تۆزو حقنده‌غی قراری:

«رادا، بۇتون اوکراینادیپوتاتلاری، دیماکراتیه وکیللری هم آزچیلق تشکیل ایته طورغان ملتلرنڭ وکیللری طرفندن طوقتاوسز یاکارتلوب طورغانلقن اعتبارغه آلوب، رادا اوچنچی اونیۋیرسالنی اعلان ایتو بلەن کیك رەوشده ساتسیالنی یولغه کرووی، تیزدن اوکراینانڭ اوچر. صابرانیەسی جیبوغه اوستینه آلووی هم رادا حاکمیتی فقطشول اوچر. صابرانیەغه طابشرورغه تیشلگن اعتبارغه آلوب، اشچی دیپوتاتلارینڭ اسیزدی آکاموقت اولارەق اوکراینانڭ انقلابی دیماکراتیەسینڭ قانونلار چغارا طورغان مۇسسەبولو حقوقن بیرەدر.

اوکرایناده‌غی اشچی دیپوتاتلارینڭ اسیزدی، اشچی دیماکراتیەنڭ صنفی منفعتلرن صاقلام کیلش صاقلار، اوزینڭ انقلابی قابلیتن کیکەیتوب، انقلابنڭ صوغشوب آلغان غلبەسن کیل‌چکده صاقلاو اوچون طرشور، اوکرایناده دیماکراتیەسینڭ چن فکرن آچق ایتدروب ئەیتووی ممکن بولغان اوکراینا اوچر. صابرانیەسن جیار دیب، اسیزد رادا‌غا اوزینڭ اۋشانچن بیان ایته هم آکاپارده‌مل‌شورگه سوز بیره».

قارا دیگز فلوطن اوکراینالاشدرو.

بالطیق دیگزندەگی اوکراینا ماطروسلارینڭ کوبسی قارا دیگزگه کوچرلدی. یاقن کیلچکده، غنواردنده صوڭغه قالمیچه قارا دیگز فلوطن اوکراینالاشدرو اشی تمام بولاچق.

اوکراینالی.

کییف. معارف اشی سیکریتاریاتینڭ گینیرالنی سیکریتاری استیشینکو اوزینڭ نطقنده روس تلن چیت مملکت تلی دیب رسمی رەوشده ایضاحات بیردی.

ایضاحات بیرو، ۋیلیکا روس مکتبلرن آیرم سیکریتاریاتنڭ قاراماغینه طابشرونی اعلان ایتو سببلی بولدی.

کوب یللاردن بیرلی روسلاشدرو سیاستی بلەن [illegible]کان روس تلن طامردن چغاروب اشلاو اوچون، ۋیلیکا روس اوقوچیلاری آیرلور. ۋیلیکاروس اوقوچیلاری فقط روس مکتبلرنده گنه قالورلار، اوکراینا مکتبلرنده اگر آلار اوکراینا تلن [illegible]یرەنگان بولسەلار، فقط روس تلی معلمی یاکه باشقه درس بیروچی ایتوب قالدرلور.

جنوب ـ شرقی صایوزی.

جنوب شرقی صایوزینڭ فعالیتی آفرنلاب ترقی ایته باشلادی.

بو صایوز [illegible]زاك عسکرلری، کافکازلیلار هم تیوس[illegible] کراینڭ صحراسنده‌گی حر خلقلاری آر[illegible]سنده [illegible] صالغان. صایوزنڭ مقصدی: کوچلی هم اۋشانچلی بر حکومت تۆزوب ترتیب صاقلارغه هم اوچر. صابرانیەده فیدیراتی[illegible]ی ریسپوبلیکانی وجودگه چغارتورغه [illegible].

آلماشو.

اوکراییناده [illegible]راد اوۋلستۆیەمینیستری جنوب ـ شرقی صایوزغه ۵۰ میلیون پود شیکەر تقدیم [illegible]کان هم بونڭ برابرینه آفاچ هم مای [illegible]وراغان.

بو خبرنی [illegible] اکلار توگەرەگی باشی قارشی آلغان.

ملتلر شو[illegible]اسینڭ ژورنالی.

کییفده بۇتون روسیەدەگی ملتلرنڭ شوراسی طرفند[illegible] روس‌تلنده „Свободный Союзъ" اسملی ژورنال چغا باشلادی. ژورنالنڭ هر نومیری ۸۰ تیینلر.

ملتلر طرفندن چغارلا باشلاغان ژورنالنی اوقوچیلاربزغه تقدیم ایتەبز.

Кіевъ
Педагогическій Музей Владимирскя, 57. ред. журнала „Свободный Союзъ"

حربی شورا کامیسارندن.

بۇتون عسکری ایبدەشلرگه!...
بۇتون حربی کامیتیتلرگه!...

ایبدەشلر!

ملی پولکلار، ملی فرقەلر تۆزواشی آفرون‌بارا... بزگەبرکمه یاردەم ایتمی، یاردەم ایتمەوگنه توگل ممکن قدر یولبزغه کیرته صالورغه طرشەلار...

ایبدەشلر!

طوقز آیدن بیرلی بز پولکلار تۆزی آلمیبز... بز اوز قوتبزنی، اوز کوچبزنی قولبزغه کرته آلمیبز... اوزبزنی اوزبز اداره ایته آلمیبز... بزنڭ کوچ، بزنڭ قوّت بلەن باشقەلار فایدەلانالار... بزنڭ بلەن اوینیلار، شایارالار... بزنی تلەسەنی اشلتەلر...

ایبدەشلر!

یتەر ایندی!... طاغنده بو حالده قالو ممکن توگل!...

ایبدەشلر!

ملتبزنی صاف‌تاتار، چن‌مسلمان ایتوب صاقلاب قالو کونلرینڭ آقطق ساعتلری بیتدی... قالغان مینوطلاری صاناولی... آقطق ساعت صوقغانده شوشی حالده بولساق ـ بز یوغالاچاقبز، بتەچکبز!... قای بر ملتلرنی ایندی ایزەرگه باشلاغان شیکللی، بزنڭ باشبزغەده شول تۆشمەسمی؟... اۋشانا آلابزمی؟... بز‌همانده: «بۇتون ملتلرگه کامل حرلك بیرەبز» دیگان کشیلرگه اۋشانوبقنه‌یاشی آلابزمی؟ همانده آلارغه اۋشانوب، ملتبز‌صاقلانور، مختار بولور دیب قالا آلابزمی؟... بۇتون تقدیربز، طورمشبزنی شولار قولینه طابشروب، آلارنڭ امرلرینەگنه بوی‌صونوب، آلار کورسەتکان یوللار بلەن‌گنه بارا آلابزمی؟...

ایبدەشلر!

یوق، مڭ‌مرتبه‌یوق!... ملتبزنڭ تقدیرن چیت‌ملتلرگه‌طابشرا آلمیبز!... بوجنایت!.. ملتبز بلەن اوزبز اداره‌ایتەرگه تیشلی!... ملتبزنڭ صاف، حر هم‌مختار بولوب‌قالوون تلەسەك اوز بزنڭ ملی مۇسسەلر بزنیگنه طانورغه تیشبز!...

ایبدەشلر!

حربی‌شورانڭ میکابیرگان‌بویوروغینه بناءً: بوکوندن قزان آکروگندەغی مینم قاراماغمده بولغان مسلمان عسکریلری فقط حربی‌کامیتیتلر، حربی شورا هم آنڭ وکیلی بولغان کامیسارغەغنه بویصونرغه تیشلی...

بوکوندن مسلمان عسکربلرینەباری آلارنڭ امرلرگنه امر بولورغه، آلارنڭ بویوروقلاریغنه اشل‌نورگه تیشلی!

بوکوندن، باشقه کشیلر هم چیت‌ملت مۇسسەلری مسلمان عسکربلرینه باش توگل!

عسکری ایبدەشلر!

ایڭ بویوك مۇسسەگز «حربی‌شورا» سزگه شول بویوروقنی بیتکزورگه امر ایتدی.

کامیسار: عبدالله عبدالرشیدف.
۱۹۱۷ نچی یل، ۸ نچی دیکابر.

ملی مختاریت هیئتینڭ دینیه نظارتی دقتینه!

اورالسکی شهرنده ۳۰ یللار امام ومدرس بولوب طورغان مطیع‌الله‌حضرت تخفةاللین ۱۹۰۷ نچی یلده ایسکی ظالم حکومتنڭ امری بلە امامت وآخوندلق لوازملرندن توشرلوب آنڭ اورنینه کوچلەب ایسکی‌حکومت‌طرفداری عارف طولبایف اسملی شول اوق محلەده ملا بولوب طورغان رقیب طولبایفنڭ اوغلی تعیین ایتلگان ایدی.

فیۋرال انقلابی صوڭنده اورالسکینڭ همه مسلمان اشچیلری ئەللە نیچه مرتبه جیلشلار یاصاب مذکور طولبایفلارنی اورنلارندن توشرورگه‌قرارلار یاصاسالارده شول اورنده قالوب طورادر.

اورالسکینڭ بارچه مسلمان اشچیلری تلەگان شول مهم حالگه دینیه نظارتبز آیروچه دقت ایتوب بو اشنی ممکن قدر تیزلك بلەن تفتیش ایدەرەك تمام قیلو تیش ایدی. کامل مطیعی تحفی.

پیترا گراد، ۱۹۱۷ سنه دیکابر ۲.

قزانده.

خلیل افندی ابوالخانف اوزینه آپیراتسیه یاصالو سببلی، طوغانلارن، ایبدەشلرن ۱۵، ۱٦، ۱۷ نچی دیکابرلرگه قدر قبول ایته آلمایاچقن بلدره. اول سینترالنی گوسپیتالدن یاکا کلینیکاغه کوچرلدی.

مسلمان قردەشلر دقتینه!

۱ نچی غنواردە بۇتون روسیه مسلمان عسکریلرینڭ ایکنچی اسیزدی بولاچق. اسیزدغه آلتی یوزگه یاقن وکیل کیلەچك. اوشبو کیلەچك وکیللر اوچون یورط هم آشاو اچو نەرسەلرن حاضرلەو بورچبز دیب بلگانلکدن‌حربی شورانڭ صایلانغان کامیسیەسی سزدن اوتنەدر شکر هم چای کبك نەرسەلر اعانه ایتوگزنی.

اعانه ایتکان وقتده حربی شورانڭ کون کو[illegible]ش شعبەسینه طابشرلور. طابشرغان کشیلر نومیرلی کۆیتانسیه آلورلار.

کامیسیەنڭ رئیسی: احمد سلطان طاهرف.
سرکاتب: بطالف.

ادارەدن جوابلار:

آق یگت افندیگه: سز آنی‌یاکلش آکلاغانسز. اول بوقلی بارلی ملتنڭ آنچەسن دیمی بلکه ملتنڭ بوقلی بارلی آنچەسن دیب آکلارغه تیش.

امام ابراهیم‌فکه: سز آنی اوزگزنڭ ربۋالوتسیوننی صودگزده نی اشلتەسەگزده کامل مختارسز. اول روحده کوب‌یازلدی، باصا آلمیبز.

۷٤٦ پولك کامیتیتینده‌گی مسلمانلار سیکسیەسینه: «یالط‌ـ‌یولط» ژورنالی ایندی کوبدندن بیرلی چقمی. حاضر چغا طورغان‌ژورناللار: «آڭ» هم «سیوم‌بیکه» ژورناللاریدر:

٦۰ نچی جیەولی دیۋیزیه شوراسینده شول‌اوق جواب.

نور علی احمد صافین‌گه: باصلمی.

رحمت الاسحاقی‌غه: فیلیەتونگزنی باصا آلمیبز عفو ایتەسز. یازغالاب طورگز. پراپرشچیك مادیارفقه باصلمی،

فرح‌الدین بطالف‌قه: شعرگز باصلورلق توگل.

محرری:
«بزنڭ طاوش» هیئت تحریریەسی.

Изданіе Всероссійскаго Мусульманскаго Военнаго Шуро. Типографія „Умид" Казань.

اش باشینه منوب اوطورغانلار. صالداـ
تلارده، اشچیلرده جوان قورصاقلی بابلار بز، کینبر اللار بزغه قاراغانده، شـول یابـق
استودینتلارغه اوشانا توشه. اول اشکه
ایندی بر سزنك گنه توگل، کوب کشیلرنك
اچلری پوشاده، نی اشلەتەسك صوك، ملا
حسام الدین؟ خلق بیت!

عموما حربی شوراده‌غی اعضالار بزنك
کوکـن بولدزلار طوتا آلمی طورغان کشیلر
ایکانلگنده حربی شورانی توگل، بالـکـه
اوزبزنی، اوزبزنك بوتون تاریخبزنی
عیبلەرگه تییشبز. حربی شوراده‌غی اعضاـ
لارنك برسی‌ده کوکـدن ایندگەن فرشتەلر
توگل، شول اوزبزنك آرابزدن چققـان
افندیلر. طبیعی تاتار ملتی، تاتار عسکرـ
یلری اوز آرالارنده بولغان کشیلرنی‌گنه
حربی شوراغه صایلاب قویدیلار.

شونکا کوره تاتار صالداتلاری حسام
الدین افندیگه:

— حالده‌باری ایندی، ملا حسام الدین،
دیب جواب بیرورگه مجبور بولالار.

«آلطای.»

۱۷ نچی نویابردن ۲ نچی دیکابرگه قدر حربی‌شورا فایده‌سینه کیلـگان اعانەلر حسابی.

صامار گوبیرناسی هم اویەزی توگل
باش آولی امامی آرقلی ۵ صوم ۱۰ تین.
فرونطده ۲۳ نچی پیخوتنی پولكنك ٤ نچی
روطا مسـلمانلارندن ۵۰ صوم. صامارا
سیرگییفسکی زاوود تیمر بولنده ایۋاـ
شچینکوۋا آیرماسنده آخرانی باتالیبنینك
۱۰ نچی روطا مسلمان صالداتلارندن ۲۳
صوم ۵۰ تین. فرونطده ۸ نچی آیرم، اور
آرتیللریسکی دیۋیز یون‌دن حافظ خلیدف
آرقلی ۳۵ صوم ۵۰ تین. سمبرگوبیرناسی،
صاباچی اوصطرف آولنده ملا عبدالرحمن
حبیب اللین‌دن ۱۵ صوم. بوگولمه اویەزی
دنیره‌کلینو آولی امامی زکی الله آبدوللین
آرقلی ۵ صوم ۱۱ تین. جانی‌بیك استانسیه‌ـ
سنده، ر. او. تیمریولی اوستنده یارلقایف
عبدالخنان آرقلی ۱۵۰ صوم. مسلمانسکی
آرگانیزاتسیوننی کامیتیتدن، صاروکینسکی
کوپی‌ده م. ك. تیمریولی اوستنده، ۵۷
صوم ۷۰ تین. کراسنویارده اوکازنی امام
احمدشاه‌تیمرخانف آرقلی ۱۳۲ صوم. یەنیسی
گوبیرناسی کراسنویار اویەزی مورتین
ۋولصتی کازان آولی ملاسی حسن ولیدف
آرقلی ۵ صوم ۷۵ تین. اوفا گوبیرناسی
مینزله اویەزی ایسکی بویاش آولی
جمعیتندن ۱۳۸ صوم ۵۰ تین، نیژگورودـ
گوبیرناسی آرزاماسده دارداروۋادن
۲۳۰ صوم ۲۲ تین. ۹ نچی آرمیه‌ده مسلمان
عسکریلری بیوراسـندن ٤۵۵ صوم.
فرونطده ۸۹ نچی جەیەولی بیلوگورسکی
پولكدن هبة الله موسالف آرقلی ۲۰ صوم.
تۋیر گوبیرناسی الیاس عبد الرفیقفدن
۹ صوم. ۋەتـکه گوبیرناسی، پوریاۋ آولی
قاسم صلاح الدینف آرقلی ۱٦ صوم ۵۰ تین.
سلطانعلییف آرقلی چیتا مسلمان شوراسندن
۲۰۰ صوم. آزیف‌ده یاشلر توگەره‌گندن
۱٤۹ صوم ۸۰ تین. بولاکفده عبدالله نعمانفدن
٤۵ صوم. آستراخان گوبیرناسی کراسنویار
اویەزی سید آولی جمعیت خیریەسندن
۵۸۰ صوم. سیمپالات اویەزی آلیکساندـ
روف ۋولصتی آق‌قول آولی ملا سلیم‌جان
فیض اللین آرقلی ۱٤ صوم. سیمپالات
اویەزی آلیکساندروف ۋولصتی باشکول
آولی امام ظریف موسین آرقلی ۱۰۰ صوم.
کوناپـسکی ۱۵۸ نچی پیخوتنی پولکدن

حاجی محمد ولییف آرقلی ۳۷ صوم.
آرینبورغ گوبیرناسی چیلەبی اویەزی
قورتامش آولی پاپوچیلستۋاسندن ٤۰
صوم. ۲ نچی زاموسکی کوننی پولك امامی
شاهزاده محمدییف آرقلی ۱۵ صوم. صامارا
گوبیرناسی استاۋروپول اویەزی قرۋـ
ینکو ۋولصتی پاپوفـکه آولینك برنچی
محلەسنده قریب الدین حبیب اللین آرقلی
۱۱ صوم. ۱۰ نچی آرمیه مسلمان حربی
کامیتیتندن ٦۱ صوم ۲٤ تین. ۱٦۰ نچی
اوبهازسکی پولك امامی ابراهیم صوبایف
آرقلی ۱٤ صوم ٤۰ تین. بەلەبەی گارنیزوننی
کامیتیتی آرقلی کوریچیۋسکی ۋولصت
(بەلەبەی اویەزی) مسلمانلارندن ۷۷ صوم
۵۰ تین. اصلاۋگورد اویەزی طومسکی
گوبیرناسی برادران یعقوبفلرنك مانوفاـ
کتورنی ماگازینندن ۱٦۱٦ صوم ۲۵ تین.
۱۲ نچی آرمیه مسلمان حربی کامیتیتندن
۹۰۰ صوم. ملا فتح اللین آرقلی یوغارغی
سیتوف ملی‌شوراسندن باکاین ۋولصتی،
۱۵ صوم. قارا توبه مسلمان ملی‌شوراسندن
۵۰۰ صوم.

بارسی: ۵۷۱۵ صوم ۷۱ تین.

مالیه شعبەسینك مدیری:
احمد سلطان طاهرف.

حربی شورا فائده‌سینه ۱٤ نچی نویابردن صوك تۆرلی گارنیزونلاردن کیلگان اعانەلر حسابی.

کوشکین گـارنیزوننی مسلمان حربی
کامیتیتندن ۱٤٤ صوم ٤۷ ة، اورالسکی
اوبلاستده کالمیکوف حربی کامیتیتندن
۲۲۷ صوم ۳۵ ة، طومسکی حربی کامیتیتندن
٦۳۷ صوم ۲۹ ة، ۋیاتکه گوبیرنـاسی
آلابوغا حربی کامیتیتـدن ۱۳۰۰ صوم،
فینلەندیه‌ده تیریوکل حربی کامیتیتندن
۵۰۰ صوم، راصتوف دون حربی کامیتیتندن
۳۳٦۵ ص ۵۰ ة، چیلابی حربی کامیتیتندن
۱۰۰۰ صوم راصتوف ناخچیۋانسکی حربی
کامیتیتندن ۳۳۲٤ ص ۸۰ ة، پیرۋفسکی
حربی کامیتیتندن ٦٦٤ صوم، بیکاتیرینبوـ
رغده اورالسکی اوبلاستنوی حربـی
کامیتیتندن ۹۹٤ ص ۲۵ ة، چارکند
حربی کامیتیتندن ۲۰۰ ص، خاربینسکی
حربی کامیتیتندن ۳۰۰ ص، مانجورسکیـ
ده‌گی حربی کامیتیتندن ۱۲۳ ص، روۋـ
ناده مسلمان حربی کامیتیتندن ۲۰۰ ص،
آرخانـگیل‌ده حربی کامیتیتندن ۲۰۰۰ ص،
برەنسکو رایونی حربی کامیتیتندن ۳۸۰
ص، طامبوف گوبیرناسی بیداشف ۋولصتی
ایۋانوفسکی ده‌غی مسلمان حربی کامیتیتندن
۵۰ ص، گریشینسکی رایوننی تاتارسکی
حربی کامیتیتندن ٤۷۵ ص، اسکوبلف
مسلمان حربی کامیتیتندن (فرغانه اوبلاـ
ستی) ۲۳۰۰ ص، چارکند مسلمان حربی
کامیتیتندن ۲۰ صوم.

بارسی ۱۸٬۳۸۵ ص ٦٦ ة.
اعانه اشلرنده همتلرن کورسەتـکان
طوغان قرده‌شلر بزگه حربی شورا خصوصی
صورەتده رحمتلر اوقوب تشکرلرن اظهار
ایته‌در.

مالیه شعبەسنده مدیر هم خزینه‌دار:
احمد سلطان طاهرف.

اوز طورمشبزدن.

فاجعه.

چار اویەزی قشلاو ۋولصتندەن
کیلـگان عبدالغنی افندی عبدالرحمنفنك،
قزان آکروگی حربی کامیتیتینه کروب
خبر ایتووینه بناءً. یوقاریده ذکر ایدلمش
قشلاو ۋولصتنده ۱۵ نچی نویابرده، اوچرـ
یدیتیلنی صابرانیەغه صایـلاو آلدندن
مسلمان اسپیسـکەلرینه آگیتاتسیه‌غه
چققان وقتلارنده ایکی دیلیگاتنی فاجعانه
صورەتده اوترگانلر.

فاجعه شوندن عبارت:

قزان کرەستیانسکی دیپوتاتی طرفندن
چفارلغان گراژدانین فیض الرحمن حکیمف
هم فرونطده‌غی ایپده‌شـلرینه براشورا
آلور اوچون کیلـگان و ۲ نچی لیبیـ
اولابسکی پولـکده ٤ نچی ایسکادرونده
خدمت ایتوچی صالدات ملاعلی عبدالرـ
حمیف اوچریدیتیلنی صابرانیه‌غه صایلاولاری
آلدندن قزان آکروگی طرفندن چفارلغان
مسلمان اسپیسـکەلرینه آگیتاتسیه
یاصاب یورگانلر. بر نیچه وقتلار یورگاچ،
قشلاوده سویلەرگه وقت کیلوب یتـکان؛
مذکورلر ۋولصت اوپراۋاسینه کروب
اوپراۋا رئیسندن خلقنی جیبوون صوراـ
غانلار. بر نیچه وقت اوتکاچ خلق جیلوب
مجلس آچلغان آگیتاتورلار سوز آلوب
ایك ئلك مسلمان اسپیسـکەلری حقنده
آندن صوك سوز آراسنده آش‌مانا پولیه‌سی
حقنده‌ده سوزلر اچقندرغالاغانلار. شول
آراده خلقنك ایکنچی چیتنده ئلەنیندی
پراۋاکاتسیه باشلانغان وئەیتـکانلر
«بولار بزنك آشبزنی آلورغه‌بزگه‌بوتونسی
کونینه برەر قداقغنه‌ایکمك بیرگه یوریلر
ایکان ئەیدەگز بولارنی قینیز» دیگان
سوزلرده ایشتل باشلاغان. قارا خلققه
ایسه بو سوز یته قالغان. خلق قوزغاـ
لغان، نی قدر طچنلانورغه سویلەنسەده
قولاقغه آلنماغان نهایت کوسەکلر کوتەـ
روب صوغشورغه کرشکانلر. وآگیتاتورلارنك
باشلارن یارغالاب آوز وبورنلارن واطوب
حتی کوزلرن چۆقوب آلغانلار.

ملاعلی نی ایسه هوشسز حالنده تری
کوینچه صـو آغـا طورغان آیرماققه
طاشلاب باشینه کوسەك بلەن بر مرتبه
صوققانلارده اولگاننده کوتیبـچه اوك
اوستلرینه آرغنه طوقراق طاشلاب قالدرـ
غانلار. آندن صوك باشقەلاری قاچارغه
مجبور بولغانلار.

شهیدلر مذکور وقتدن بیرلی، شول
آیرماقده ئلی همان قانلی کیملری بـلەن
کوملمیچه یاتالار ایکان. معیوبلرنك برسی
قولغه آلنوب جواب آلنغاچ بو اشـکه
ییتمش طوقز کشینك قاتناشی بارلغن
سویلەگان.

قزان آکروگی حربی کامیتیتی‌ده بو
حقده اوزی موافق طابقان چارەلارغه کرشدی.

لـکن بونده اوز طرفمدن شونیده
یازمیچه اوزا آلمیم.

یاکاغنه دنیاغه چققان حریتنی آکلاـ
نو یولنده آکلی کشیلربز طرفندن نـی
قدر کوچ و نی قدر جان قربان ایتلسەـ
ده، خلق تمام آکلاب بتره آلغانی یوق
ئلی. نیچك و قایده‌نغنه بولماس شوندی
قاراگروه‌چیلار ظهور ایته طورالار آنك
اوستینه آول خلقی افراط قارانغی: اوز
فایده‌سینه سویلەنـگان سوزنیده آکلاـ
میچه یاکلش یول بلەن کیته‌رگه گنه حاضرلر.

ایندی بزنك اوز آرابزده اوتـرش
و طالاش وقتی یتندیمی؟ ئلی بز بوندن
نیچه یوز یللار ئلـکدن شوندی ظلمتدن
قوتولغان هیچ بر یاقتی دنیا کورمەگان
ییتم بر خلق ایدك. ایندی بیرلی مختاـ
ریت اعلان ایتکاچده، شوندی حاللرنی
یش تـکرارلاب طورا طورغان بولساق،
نیکالای سلطنتینك قامچیسی آرقاگزدن
بوی-بوی یوللار یاصاون کوتوبـکنه
طورگز.

۱۹۱۷ سنه ۱۳ نچی دیکابر صالدات:
ت. ع. مایانسکی.

عسکریه.

ایسدی قاطی جیللر، طاشی نیللر...
گورلیدر نیللر... طنچ ایل بتدی!
طتلارنی بودی قورقنچ سیللر:
بوتون دنیا - سیل، ایندی سیل بتدی!

قانلی آچو: ظلم، قهر، لعنت،
قبر عذابیدر زمین وزمان؛
بیردن کوکگه آشدی آچی حسرت،
زنهار ئەیت: قایده بارامین، آمان؟

یرتقچ مغربدن کیلەدر آواز:
قان موکن اوینی ظالمنك سازی.
بوتون دنیا بولدی قبر و باز؛
کوملمەس بورون قازلغان بازی.

ییر بازنده کوکلرده کوملگان.
آی‌ده، یولدزلارده بوگون اسیر...
آدملك شرابی شونده توگلگان
حسلرنك بوگی آوردر - عسیر.

قان زنجری چولغانغان لالەگه
بو بشرده یورەك یارغچ ۋولقان!

[...]
[...]
بولسون شولای، ضرری بار بزگه،
عسکری! بوبوکدر بزنك عزم؛
تز چوکمه قورقوب قانلی دیگزگه
شعردر اچلر، طشبز - نظم.

قالقانك بولسون ایکی قولکده،
وجودك بولسون - دیم ملی جهاد؛
اوجماخدر سینك یورگان یولکده
کیس، طوقنسن آکا شداد بن عاد.

اوتدی دنیادن بوتون آدم؛
قالدی آلار اورننده قانلی ئز؛
عالم یوق، هوادر بوتون عالم؛
قوری ساحل یوق، آست اوستدر
دیگز.

یوقدر قایغی، بز «نوح» بز دریاده.
چایقالسون کوبمه، کورنەدر ساحل.
صوکبك صاف بول، قانلی دنیاده؛
«تیه» قرنده بنی اسرائیل.

و. جلال.

اچکی صوغش.

پیتلیورانك اولتیماتومی.

پیتلیورا ۹ نچی دیکابرده کریلینکوغه
توبەندەگی تیلیگرامانی بیبەرگان:

— مین، سزنك انقلابی کامیتیتلرگز
طرفندن مینسکی‌ده، پلوتسکی‌ده هم‌پسکوـ
فده اوکراینا فرونط رادالارینك حبسکه
آلنو خبرن ایشتدم.

سز شونی کوز آلدنده طوتـگز:
۱) حبسکه آلنغانلارنك اورنن باشقەلار
اشغال ایتەلر؛ ۲) اوکراینا صالداتلاری،
اوزلری طرفندن اوکراینا اشلرن قاراو
اوچون صـایلانغان ایپده‌شلرینه جبر
قیلوغه، آلارنك قرده‌شلرن سویو طویغوـ
لاری قوشقانچه جواب بیرورلر؛ ۳) اگر
سزده اوزگزنك انقلابی کامیتیتلرگزگه
امر قیلو کوچی بولسه، تیز کوندن
حبس قیلنغانلارنی قوتقارورغه هم بوندن
صوك هیـچ بر کوچلەویاصاماسقه امر بیرگز.
جواب اوچون ۳٦ ساعت مدت بیرەم. بولای
بولماغانده نی اش اشلەیەچگمنی اوزم
بلورمن هم بواشدن چققان نتیجەلرده
مسئولیتنی کوچلەوچیلر وشوکا سبب
بولورلق امرلر بیروچی کوتەرور.

اوکراینا فرونطنده.

دشمان طرفلار بر برسینه یاقنلاشولارـ
نده دوام ایتەلر. بالشیۋیکلار برەنسکیده
جیبلالار، آلارغه قارشی «اولم پولکلاری»
بیبەرلگانلر. صوغشلار حاضرگه یـوق.
بیردیچف‌که طابا حرکت بالشیۋیکلار
طرفندن طوقتاتلغان.

ۋیلیکا روسلارغه امر.

۱۱ نچی آرمیه‌ده اصنافکه‌دن ۋیلیکا
روس عسکریلرینه جنوب - غرقی فرونطنی
طاشلاب کیته‌رگه امر آلنغان هم اوکرایناغه
ۋالماسن اوچون، کیتکانده هر بر تیخنیـ
چسکی قورالارنی آلوب کیته‌رگه قوشلغان
وعسکرگه یولده‌غی شهر و آوللاوده ریکۋـ
یزیتسیه حقی بیرلگان.

کراسنو گۋاردییسلار.

۸ نچی دیکابرده اصولنی ایسنیتوتنده
ماگیلوفقه بیبەرلەچك کراسنو گۋاردییسـ
لارنك جیبلشلاری بولغان. بارسی پیترا ـ
گرادان ۳ مـك کراسنو گۋاردییسلار
بیبەرلەچك هم آلار ماگیلوفدن اوکراینا
غه قارشی کیته‌چکلر، ایکان.

قارا دیگز فلوطی.

قارا دیگز فلوطن اوکرایـنالاشدرو
مناسبتی بلەن، سیۋاستوپولگه قارا دیگز
فلوطینه کوچرلـگان، ۱۱ مك بالطیق اوـ
کراینسلاری هم ٤۰۰ ماشینیست کیلگاـ
نلر.

خارکوف اوکراینیسلار قولنده.

گازیتەلرنك یازووینه کوره، خارکوف
اوکراینیسلار قولینه کوچکان.
شهرده تمام طنچلق، اوکراینا عسکری
یولده اوچراغان بالشیۋیکلار فرقەلرن
قورالسزلانـدروب، هیـچ توقتاوسز، بیلگراـ
دقه طابا حرکت ایته ایکان.
تیز کونلرده بیلگرادنگده اشغـال
ایتلوون کوتەلر.

خارکف بلەن ۋاراژبا آراسنده اوکراـ
ینیسلار هم بالشیۋیکلار صوغشی بولغان.
بالشیۋیکلار جیگلگانلر.
شول تیرەده‌گی، صوم، پەنسك هـم
ۋولچانسك شهرلرینك گارنیزونلاری باـ
لشیۋیکلارغه یارده‌مگه کیتکانلر.

فرونطده

جنوب - غربی فرونطده‌غی مسلمان
عسکریلرینك ۱۳ نچی نویابرده بولغان
برنچی کیکاش مجلسنده توبەندەگی
مسئلەلر قارالوب قرار چفارلغان:

۱ — ملت مجلسینه وکیل صایلاو
مسئلەسی قارالوب ٦۹ وکیلنك اشتراکی
بلەن کیکەش مجلسی بەشرن طاوش بیرو
اصولی بلەن توبەندەگی کشیلرنی ملت
مجلسینه وکیل ایتوب صایلادی ۱) طبیب
محمدیارف؛ ۲) تیریغولف؛ ۳) یهودین؛
٤) عبدالرحمنف؛ ۵) فیض الرحمنـف.
آلارغه کاندیداتـلار؛ ۱) دیۋیشف؛
۲) بابچورین.

۲ — مسلمان عسـکربلرن آیرو
مسئلەسی قارالوب توبەندەگی قرار قبول
ایتلدی:

۱) تیز کوندن اوك مسلمان عسکرـ
یلری آیرلورغه تییش؛ بو مسئلەنی وجودگه
چفارونی مجلس فرونط کامیتیتینه طابشرا.
۲) عسکری قسملرده مسلمان عسکرـ
یلری بو کوندن باشلاب بر ییرگه جیبلا
باشلارغه تییش (ۋزۋود، روطا وباتاـ
لیونلارغه).